

Schreuder heeft voorgesteld, na te gaan waarop gekort zou kunnen worden en of de huishouding niet wat dragelijker is te maken. Te denken valt aan afschaffing van nutteloze zaken en het overwegen of gebruikelijke verplichtingen wel nodig zijn, dan wel zuiniger kunnen worden uitgevoerd. Als men daar door eenduidige klachten niet op attent wordt gemaakt, dan voert men gewoonlijk de veranderingen die de tijd vereisen, niet door.)

Gelijk w' ook om goede reeden hebben verstaan en de ministers gelast de vaderlandse goederen en coopmanschappen bij de negotieboeken van anno 1762/3 te berekenen, of in te nemen met Nederlands en Indiaas, of swaar en ligt gelt. En den negotieboekhouder voor het sluyten derselve 's jaarlijks sal hebben te formeeren een behoorlijk of distinct berigt van de bij hun boeken voortlopende debiteuren, met aanwijzing van de oorsaken waaruyt deselve zijn afgevloeid, de apparentiën die er ten voor of nadeele voor de inpalming mogten militeeren, met en benevens de dispositiën daarop gevallen.

Fol. 1102v-1103r.

(Het bestuur moet het resultaat daarvan jaarlijks rapporteren. Met genoegen is geconstateerd dat bij de verkoop van handelswaren op een bedrag van f 124.774 een winst van f 133.094, of 106 $\frac{3}{4}$ % is gemaakt. Het betreft specerijen, Nederlandse en Aziatische goederen, areka, olifanten en textiel uit Madurai. Hopelijk valt de handel nog gunstiger uit als er weer vrede is en nu de particuliere handel in textiel van de overwal verboden is. Het is gunstig dat de inkoop van textiel uit Madurai buitengewoon is geslaagd. [fol. 1104] Van een bestelling uit Nederland van 2537 $\frac{1}{2}$ balen zijn er 2408 balen ingekocht, terwijl er voor Azië 96 balen binnenkwamen. Dit is samen 695 balen meer dan het voorafgaande jaar. Het bestuur schrijft dit toe aan de vreedzame omstandigheden en aan het voorradig zijn van gouden munten. Het is te wensen dat de rust voortduurt en dat de dienaren hun ijver nog eens verdubbelen. Ze zijn geprezen dat ze zo voorzichtig met de munt te Tuticorin te werk zijn gegaan. In de brief van 24 januari staat dat er nauwkeurig is gelet op het overwicht, de essaai en het stempel van de Tuticorinse en Nagapattinamse pagoden. Volgens de brief van 17 maart is er bij vijf vermuntingen maar f 1241 verloren. Dit is niet buitensporig en daarom goedgekeurd. Vergeleken met vredige jaren is de verwerving van goederen in 1760/61 normaal geweest [fol. 1105], namelijk 5109 balen kaneel, 7298 $\frac{1}{2}$ balen Singalese cardamom, 53.666 cotti cauris uit de Malediven, 85.998 $\frac{1}{3}$ lb peper, 5488 lb koffie en 3044 $\frac{1}{2}$ ammanam areka. Daarom hoopt men dat de huidige onrust spoedig ophoudt en dat ook de geringe leveranties dan vergoed worden. Met het oog hierop is bevolen alle koffie te accepteren en leverantie te bevorderen door snelle betaling. Voor eigen gebruik en voor Nederland kan van de daar komende vreemdelingen salpeter gekocht worden voor ten hoogste f 20 à f 22. Met de kaneelooft kon slechts in juli en augustus 1761 een klein begin gemaakt worden in de landen van de Compagnie, maar niet in die van de koning. Dat is nadelig. Zulke belemmeringen [fol. 1106] zijn vaak het gevolg van verwijdering tussen het hof en de Compagnie. Het is te hopen dat de Almogende de genomen maatregelen om tot vrede te komen met het gewenste effect zal zegenen. De lasten zijn enigszins verlicht doordat met de retourschepen 1310 balen kaneel naar Nederland konden worden verzonden en dat er nog 309 balen die te laat binnenkwamen voor verscheping, in voorraad zijn. In de hoop op een verzoening met Kandy is in de genoemde brief van 31 juli met het oog op een rijke oogst bevolen om slechts fijne en gesorteerde kaneel naar Nederland te zenden. De gerechtvaardigde klachten van Heren XVII over de successievelijke partijen cassia lignea, of wilde en grove kaneel, zijn het bestuur onder ogen gebracht. [fol. 1107] Omdat buffelhuiden uit Malabar voor verpakking van kaneel steeds schaarser worden, mag er zoveel guni uit Tuticorin en Coromandel als nodig is, besteld worden, ook als er voor de beste soort iets meer dan voorheen betaald moet worden. In dat verband is er aangeraden een proef te nemen met vlechtwerk van het beste kayiroutouw voor de emballage van 10 balen kaneel voor iedere kamer en voor Batavia. Vervolgens wacht men nadere bevelen af. Om tekort te voorkomen, is het bestuur te Surat bevolen om Ceylon jaarlijks 10.000 guni's van de soort saffers te leveren. Daar Louis Taillefert dringend om enige balen kaneel voor de Bengaalse hoofden verzocht, is aanbevolen